Cseh bocsánatkérés a magyaroktól

Írta: FigyeloNet/NH
2006. január 12. csütörtök - Módosítás: 2006. január 12. csütörtök

A cseh miniszterelnök szerint a csehországi magyarokra is vonatkozik kormányának tavalyi kijelentése, amelyben gyakorlatilag a Benes-dekrétumokért kért bocsánatot az ország területén élõ németektõl. A cseh miniszterelnök szerint a csehországi magyarokra is vonatkozik kormányának tavalyi kijelentése, amelyben gyakorlatilag a Benes-dekrétumokért kért bocsánatot az ország területén élõ németektõl.

Az egykori Csehszlovákiában élõ magyaroktól is bocsánatot kért a cseh kormány vagyonuk elkobzásáért és a kitelepítésért, melyet a kollektív felelõsségre vonás nevében hajtott végre a második világháborút követõen a csehszlovák kormány.

Legalábbis ez derül ki Jirí Paroubek kormányfõ Kocsis László Attilának, az Együttélés Politikai Mozgalom elnökének írt válaszleveléből, melyre azután került sor, hogy Kocsis tavaly novemberben üdvözölte a prágai kormány csehországi németek irányába tett gesztusát, egyúttal sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy a kormány nem követte meg a csehországi magyarokat és lengyeleket, akiket szintén jogsérelmek értek a II. világháború utáni években. Paroubek válasza szerint a kormány nyilatkozata minden olyan volt csehszlovák állampolgárra vonatkozik, akit 1945 után jogsérelem ért az úgynevezett ellenséges lakosság elleni fellépés és intézkedések keretében.

A tavaly augusztusi bocsánatkérés tehát nem csak a német nemzetiség tagjaira vonatkozik: nyilvánvaló, hogy az állampolgárok megcélzott csoportjába tartoznak a magyar és a lengyel nemzetiségû állampolgárok is - írja Paroubek. "Számomra semmiképpen sem közömbös azon több ezer állampolgár sorsa, akiket a II. világháború után jogsérelmek értek. Külön érinti ez az egykori csehszlovák állampolgárokat - a magyar nemzetiség tagjait is - akiket 1946-47-ben Dél-Szlovákiából erõszakkal telepítettek ki a cseh határvidékre kényszermunkára. A kormány kezdeményezése ugyanakkor nem irányul a jogsértéseket szenvedett személyek anyagi kárpótlására, hanem elsõsorban erkölcsi elismerés" - fejtette ki a cseh miniszterelnök.

Kitelepítések, kényszermunka

A II. világháború után az úgynevezett Benes-dekrétumok alapján a csehszlovákiai németeket és magyarokat gyakorlatilag kollektív háborús bûnösnek nyilvánították, megfosztották állampolgárságuktól, elkobozták vagyonukat. Mintegy hárommillió szudétanémetet kitelepítettek az országból. A magyarok kitelepítését a potsdami nagyhatalmi konferencia 1945 augusztusában azonban nem hagyta jóvá. A szlovákiai magyarság felszámolását ezután az akkori csehszlovák rendszer a magyarok csehországi kényszermunkára való elhurcolásával, csehszlovák-magyar lakosságcserével, valamint a reszlovakizációval próbálta elérni.

A háború utáni években mintegy 44 ezer szlovákiai magyart vittek el kényszermunkára Csehországba. A magyarok többsége késõbb visszatelepült szülõföldjére, és az 1948-as kommunista hatalomátvétel után állampolgári jogait is visszakapta. Anyagi kárpótlásban azonban sohasem részesültek. A Csehszlovákiában maradt németeket, beleértve az antifasisztákat is, a háború után munkatáborokba kényszerítették, és más jogsértések is érték õket. A cseh kormány 2005 augusztusi nyilatkozatában nyilvánosan megkövette a csehországi németeket a jogsértésekért. A dokumentumból nem derült ki egyértelmûen,

hogy az vonatkozik-e a többi, szintén jogsérelmet szenvedett kisebbségre is.

Visszatérõ téma

Utoljára tavaly májusban okozott diplomáciai zavarokat az ügy hazánk és Csehország között. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök ugyanis szóvá tette, hogy szobrot állítottak Eduard Benesnek a Prágában. A cseh kormányfõ válaszul annyit üzent: kizárólag a csehekre tartozik, hogy tisztelik-e Eduard Benest vagy sem, õt sem zavarja, hogy Magyarországon szobrot állítottak Horthy Miklósnak, aki kormányzóként a második világháború alatt Adolf Hitler szövetségese volt. Korábban több uniós ország - köztünk hazánk is - nehezményezte, hogy Csehország úgy lépett be az Európai Unióba, hogy hivatalosan nem törölte el a Benes-dekrétum intézkedéseit.